

**Anbud region
2019 – 2021**

Vedlegg 2 Materiellspesifikasjon

1	Generelle krav	3
1.1	Annen informasjon og andre krav.....	3
1.2	Informasjonsplikt.....	3
1.3	Krav til dimensjonering/kapasitet i bruk på den enkelte Avgang.....	3
1.4	Bussklasser pr Ruteområde.....	3
1.4.1	Ruteområde 1.....	3
2	Busskategorier	4
2.1	Definisjoner av bussklasser	4
2.1.1	Minibuss.....	4
2.1.2	Midibuss (BK, FK, RK).....	4
2.1.3	Buss klasse 1.....	4
2.1.4	Buss klasse 2.....	4
2.1.5	Bussklasse 3.....	5
2.2	Busstyper.....	5
2.2.1	Lavgulvbuss	5
2.2.2	Laventré gulv.....	5
2.2.3	Normalgulv	5
2.3	Reservebuss.....	5
3	Sikkerhet	5
3.1	Sikkerhet og trygghet.....	5
3.1.1	Dørbrems	5
3.1.2	Trygghetskamera.....	5
3.1.3	Utvendig kamera.....	5
3.1.4	Håndbremsalarm.....	5
3.1.5	Alkohollås.....	5
3.1.6	Automatisk brannslukking.....	6
3.1.7	Sikring av barn i buss	6
3.1.7.1	Klasse 1 buss.....	6
3.1.7.2	Barn under 3 år	6
3.1.7.3	Setebelte.....	6
3.1.8	Øvrig sikkerhetsutstyr i bussen.....	6
3.1.9	Ettermontert utstyr.....	6

3.2	Kommunikasjon.....	6
4	Miljø	6
4.1	Krav til drivstoff.....	6
4.2	Krav til miljø	6
4.3	Støy.....	7
4.3.1	Utvendig støy	7
4.3.2	Innvendig støy	7
4.3.3	Dekk.....	7
5	Regelverk	7
5.1	Generelle krav.....	7
6	Vinduer og dører	7
6.1	Vinduer	7
6.2	Dører.....	7
7	Passasjerkomfort	7
7.1	Komfortkrav til seter	8
7.2	Krav til seter i buss.....	8
7.3	Klimaanlegg	8
7.4	Andre innredningskrav.....	8
7.4.1	Gulv og stigtrinn.....	8
7.4.2	Søppelkasse	8
8	Sjåførplassen.....	8
9	Design og profil	8
9.1	Utvendig design.....	8
9.1.1	Bybussprofilering	8
9.1.2	Øvrige busser	9
9.2	Innvendig design.....	9
10	Informasjon	9
10.1	Innvendig passasjerinformasjon	9
10.2	Innvendig trafikkantinformasjon	9
10.3	Innvendig utroperanlegg	9

10.4 Utvendig passasjerinformasjon.....	10
10.4.1 Skilt for linjenummer og destinasjon.....	10
11 IT-systemer.....	10
12 Bilag	11

1 Generelle krav

Det stilles som minimumskrav at alle busser oppfyller gjeldende lover og forskrifter. Den enkelte buss skal til enhver tid være godkjent av offentlige myndigheter og innfri kjøretøyforskriftens krav for den kjøretøyklasse bussen tilhører. Oppdragsgiver kan til enhver tid kreve innsyn i aktuell dokumentasjon og inspisere/kontrollere bussene, og pålegge utbedringer.

Oppdragsgiver aksepterer at det tilbys brukt bussmateriell med Euro 3 standard eller høyere.

Alle busser som kjører på oppdrag for Oppdragsgiver skal være godkjente av offentlige myndigheter og oppfylle kravene satt i lovverk og andre offentlige pålegg, inkludert, men ikke begrenset til, miljøkrav og kravene til universell utforming. Tilbyder har ansvaret for at slike krav og pålegg til enhver tid er oppfylt, herunder også det økonomiske ansvaret.

1.1 Annen informasjon og andre krav

Bussene skal godkjennes av Oppdragsgiver i henhold til kravspesifikasjonen før de settes i drift. Dersom bussene ikke innfrir kravene i dette vedlegget har Oppdragsgiver full adgang til å nekte busser satt inn i kjøring.

1.2 Informasjonsplikt

Tilbyder skal fylle ut Bilag 2.2 «Buss/kjøretøyskjema» for hvert kjøretøy som planlegges benyttet.

Hvis det gjøres endringer i bussparken i kontraktperioden skal Operatøren uoppfordret sende inn oppdatert buss-skjema til Oppdragsgiver. Oppdragsgiver må samtykke til endringer i bussparken.

1.3 Krav til dimensjonering/kapasitet i bruk på den enkelte Avgang

Oppdragsgiver stiller krav til hvilken dimensjonering/kapasitet som er nødvendig på den enkelte avgang.

1.4 Bussklasser pr Ruteområde

1.4.1 Ruteområde 1

Innherred med kommunene Steinkjer, Verran, Verdal, Inderøy, Levanger, Frosta og deler av Indre Fosen.

1.4.2 Ruteområde 2

Indre Namdal med kommunene Høylandet, Namsskogan, Røyrvik, Grong, Snåsa og Lierne.

1.4.3 Ruteområde 3

Ytre Namdal med kommunene Leka, Vikna, Nærøy, Fosnes, Namsos, Flatanger, Overhalla og Namdalseid.

1.4.4 Samlet tabell over busstyper som kan brukes i anbudet

Kategori	Buss klasse	Busslengde I meter	Kapasitet	Gulvtype	Ruteområde
Mini	A (B)	<9	Ingen stående (>10 sitteplasser)	Laventre normalgulv	1,2,3
Kan Bykort - BK	1	<11,9	Ca. 50(>20 seteplasser)	Lavgulv/ Laventre	1,3
Bynormal BN	1	11.9-13,5	Ca 70-80 (> 30 seter)	Lavgulv Laventre	1,3
Forkort - FK	2	<11,9	Ca.40 (>25 seter)	Laventre/ Normalgulv	1,2,3
Forstad FN	2	11.9-13.5	60-70 (> 35 seter)	Normalgulv/ laventre	1,2,3
Forboggi - FB	2 (3)	13,5-15	90 til 100 (>45 sitteplasser)	Laventre/ normalgulv	1,2,3
Regkort - RK	2 (3)	<11,9	Ca.35 (>20 seter)	Normalgulv	1,2,3
Region RN	2 (3)	11.9-13.5	50-60 (> 40 seter)	Normalgulv	1,2,3
Region RB	2 (3)	13,5-15	60-70 (>45-seter)	Normalgulv	1,2,3

2 Buskategorier

Oppdragsgiver tar utgangspunkt i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften FOR-1994-10-04-918) § 8-1 og Kjøretøyforskriften, R 107 (UN/ECE Regulation No. 107) m.v.). Alle busser som blir brukt i oppdraget skal være i forskriftsmessig stand og egnet til å gjennomføre oppdraget.

2.1 Definisjoner av bussklasser

2.1.1 Minibuss

Kjøretøy som er godkjent opptil 22 passasjerer i tillegg til sjåfør. Kjøretøyet er uten ståplasser med krav til setebelster.

2.1.2 Midibuss (BK, FK, RK)

Kjøretøy som er godkjent opptil 50 passasjerer i tillegg til sjåfør. Det er krav til setebelster.

2.1.3 Buss klasse 1

Kjøretøy med mer enn 22 passasjerer som er innrettet med ståplasser for hyppige på- og avstigninger. Bussklassen benyttes i bymessige strøk med hastigheter på høyst 70 km/h. I denne anskaffelsen settes det krav til setebelte i bybuss.

2.1.4 Buss klasse 2

Kjøretøy med mer enn 22 passasjerer som hovedsakelig er innrettet med sitteplasser og konstruert for å ta med stående passasjerer i midtgangen eller i et område som ikke er større enn det som er

avsatt til to dobbeltseter. Bussklassen benyttes i forstadstrafikk og regionkjøring og til tider langrutekjøring med en hastighet på høyst 80 km/h, og det er krav til setebelter

2.1.5 Bussklasse 3

Kjøretøy med mer enn 22 passasjerer som kun har sitteplasser. Bussklassen benyttes til langrutekjøring og turkjøring med hastighet på høyst 100 km/h og det er krav til setebelter.

2.2 Busstyper

2.2.1 Lavgulvbuss

Buss med gjennomgående lavt, trinnfritt gulv i midt- og ståplassområde i hele bussens lengde. Lavgulvbusser har passasjer seter montert med og mot kjøreretning

2.2.2 Laventré gulv

Gjennomgående flatt gulv mellom for- og midtdør og fra midtdør til baksete som regel innvendig trinn. Lavétrebusser har som regel passasjer seter montert både med og mot fartsretningen.

2.2.3 Normalgulv

Trapper ved alle dører, alle setene er plassert i kjøreretning og mulighet for bagasjerom under gulvnivå.

2.3 Reservebuss

En buss som er ute av drift skal erstattes med en buss med tilsvarende kapasitet og funksjon, herunder kravene for den enkelte rute og avgang. Det påhviler Operatøren å vurdere omfang av reservebusser for løsning av kjøreoppdraget.

3 Sikkerhet

3.1 Sikkerhet og trygghet

3.1.1 Dørbrems

Alle busser registrert etter 01.01.2012 skal være utstyr med fungerende dørbrems som forhindrer at bussen kan settes i bevegelse mens én eller flere dører er åpne. Kravet gjelder ikke minibuss.

3.1.2 Trygghetskamera

Dersom busser er utstyrt med overvåkingsutstyr skal disse ha innvendige piktogrammer.

Operatør er ansvarlig for at kamera blir forskriftsmessig brukt og oppfølging når det skjer hendelser som krever oppfølging gjennom påtale.

For mer informasjon og veiledning om krav til videoovervåkning, se Datatilsynets nettsider, www.datatilsynet.no

3.1.3 Utvendig kamera

For å bedre sikkerheten ved rygging anbefaler Oppdragsgiver at alle busser er utstyrt med rygge-kamera.

3.1.4 Håndbremsalarm

For å bedre sikkerheten ved stans av buss i rute ved holdeplass anbefaler Oppdragsgiver at alle busser er utstyrt med håndbremsalarm. Med dette menes en alarm som går hvis bussen står i gir og håndbremsen er av og sjåfør forlater førerplass.

3.1.5 Alkohollås

Alle busser som tilbys bør ha montert alkoholås.

Fabrikknye busser som blir tilbudt til oppstart eller i kontraksperioden skal ha montert alkolås.

3.1.6 Automatisk brannslukking

Busser bør utstyres med automatisk brannslukningsutstyr som minst omfatter motorrom og tilleggsvarmer.

3.1.7 Sikring av barn i buss

3.1.7.1 Klasse 1 buss

Oppdragsgiver krever minimum reimer for rask og trygg sikring av barnevogn og sykkel i klasse 1 busser.

3.1.7.2 Barn under 3 år

For barn under 3 år skal det være minst to godkjente sitteplasser eller minst to sitteplasser hvor det kan festes sikringsutstyr for barn under tre år, se forskrift om bruk av personlig verneutstyr under kjøring med motorvogn (FOR-1979-09-21-7). Busser i klasse 1 er fritatt for dette kravet.

3.1.7.3 Setebelte

Oppdragsgiver krever at bybusser som tilbys skal utstyres med setebelter.

3.1.8 Øvrig sikkerhetsutstyr i bussen

Bussene skal være utstyrt med førstehjelpsutstyr og brannslukker som skal være merket og lett tilgjengelig for sjåfør. Dette utstyret skal ha så lik plassering som mulig i alle busser som Operatøren drifter for Oppdragsgiver. Utstyret skal være plassert slik at alle passasjerer skal kunne se det og nå det.

3.1.9 Ettermontert utstyr

Alt utstyr som ettermonteres skal monteres slik at det ikke kommer i konflikt med sjåførs siktlinje.

3.2 Kommunikasjon

Kommunikasjon mellom trafikkleddelse og buss er nødvendig grunnet sikkerhet, trygghet for sjåfør og publikum samt håndtering av nødsituasjoner. Det er Operatørens ansvar å anskaffe og drifte dette systemet.

4 Miljø

4.1 Krav til drivstoff

Oppdragsgiver er åpen for forskjellige drivstoffalternativer under forutsetning at det er tilstrekkelig volum av drivstoff tilgjengelig for utførelsen av oppdraget. Oppdragsgiver er ikke ansvarlig for opprettelse og/eller drift av fyllestasjoner.

4.2 Krav til miljø

I denne anskaffelsen har oppdragsgiver vedtatt at det stilles krav om Euro 3 standard eller høyere på bussmaterialet. Alle brukte busser skal minimum tilfredsstille lokale krav til utslipp som er 5 gram Nox og 0,010 gram PM per kWh

Alle busser skal gjennomgå årlig EU-kontroll, der det skal gjennomføres utslippsprøving for å sikre at de tilfredsstiller gjeldende utslippskrav for busstypen. Operatør må dokumentere utslippsnivået på bussparken som påføres eget skjema «Buss/kjøretøyskjema» (Bilag 2.2). Operatør skal årlig innen 01.02 gjennomføre miljørapportering jf. Oppdragsbeskrivelsen pkt 3.6.

Tabell: Utslippskrav for typegodkjenning av motorer til tunge kjøretøy i g/kWh.

Direktiv	Nox	PM
Euro 3 (diesel)	5,0	0,1
Euro 4 (diesel)	3,5	0,02
Euro 5 (diesel)	2,0	0,02
Euro 6 (diesel)	0,4	0,01

4.3 Støy

4.3.1 Utvendig støy

Bussens utvendige støynivå skal tilfredsstille gjeldende regelverk for Bussklasse og Euroklasse.

4.3.2 Innvendig støy

Bussens innvendige støynivå skal tilfredsstille gjeldende regelverk for Bussklasse og Euroklasse.

4.3.3 Dekk

For dekk som brukes på vinterføre skal dekkenes vinteregenskaper prioriteres. Dekkene skal ikke inneholde miljøskadelige stoffer, som for eksempel HA-oljer.

5 Regelverk

5.1 Generelle krav

Operatøren skal for egen kostnad holde seg informert om og overholde de til enhver tid gjeldende relevante lover, forskrifter og annen offentlig myndighetsutøvelse. Dette innebærer blant annet følgende:

- Operatøren skal oppfylle alle relevante bestemmelser i lov om yrkestransport med motorvogn og fartøy (yrkestransportlova) med tilhørende forskrifter.
- Operatøren skal oppfylle alle øvrige krav og pålegg fastsatt av offentlige myndigheter i lov, forskrift, enkeltvedtak eller lignende.
- Operatøren skal i rett tid innhente og opprettholde de godkjenninger og tillatelser som er nødvendig for utførelsen av Oppdraget.

6 Vinduer og dører

6.1 Vinduer

Vinduer skal være duggfrie under alle vær- og temperaturforhold. Alle vinduer skal være lette å se gjennom.

6.2 Dører

Dørbredder skal leveres i henhold til bussdirektivet for de respektive bussklasser og Euroklasser.

7 Passasjerkomfort

7.1 Komfortkrav til seter

Det bør være høy rygg på alle seter i bussklasse 1,2,3 og minibuss. Flest mulig sitteplasser skal være plassert i bussens kjøreretning.

7.2 Krav til seter i buss

Krav til seteavstander i de ulike bussklasser gjelder EU-direktiv 2001/85/EF.

7.3 Klimaanlegg

Alle busser bør være utstyrt med klimaanlegg som sikrer en temperatur mellom 18-22 grader i bussen.

7.4 Andre innredningskrav

7.4.1 Gulv og stigtrinn

Gulv og eventuelle stigtrinn bør være sklisikre, og ellers utformet/utstyrt slik at isdannelse normalt ikke kan forekomme.

7.4.2 Sjøppelkasse

Det bør være søppelkasse ved alle dørrområder. Disse skal dimensjoneres tilstrekkelig store, og må plasseres slik at de ikke hindrer passasjerstrømmene. Kravet gjelder ikke minibusser.

8 Sjøførplassen

Hva gjelder sjjøførens komfort og sikkerhet er det Operatørens ansvar at kravene til arbeidsmiljøet overholdes i henhold til arbeidsmiljøloven.

9 Design og profil

Utvendig profilering av busser i gjennomføringen av transportoppdraget skal ha ulik grad av profilering, avhengig av Rutene de betjener.

9.1 Utvendig design

9.1.1 Bybussprofilering

Samtlige busser som betjener rutene listet i nedenfor tabell skal lakkas, profileres og merkes i henhold til Oppdragsgivers profilmanual bilag 2.1; grønn bybuss-profilering.

Ruteområde	Rutenummer	Strekning
1	600	Steinkjer – Sørli/Lø
1	1012	Steinkjer – Byafossen
1	1010	Steinkjer – Søndre Egge
1	3012	Levanger – Nettet
1	3010	Levanger – Høgberget
3	2121	Namsos – Guldholmstrand
3	2020	Namsos – Spillum

Alt bybussmateriell skal være i henhold til profilmanual ved oppstart. Dette kan imidlertid avvikes i inntil 45 dager etter avtale med Oppdragsgiver. Dersom det etter avtale med Oppdragsgiver blir innvilget ekstra tid (inntil 45 dager) for å gjennomføre profilering av busser, skal imidlertid bussene framstå som nøytrale og være fri for andre profilelementer, reklame og logoer i overgangsperioden.

På bussene tillates ordinær profilering av bussprodusentens egen logo i bussens front. Ingen annen profilering skal forekomme uten nærmere avtale. Operatør er til enhver tid ansvarlig for å holde seg oppdatert på gjeldende profilmanual.

Kostnader ved førstegangsprofilering av busser, arbeidet med dette, samt vedlikehold av profileringen skal dekkes av Operatør. Operatør er ansvarlig for lakkering av grunnfarge, bestilling og montering av utvendig folie i henhold til Oppdragsgivers bilag 2.1 Profilmanual. På busser som tas ut av kontraktkjøring på permanent basis for Oppdragsgiver, skal alle logoer, folie og merking relatert til bilag 2.1 Profilmanual fjernes av Operatør. Kostnader ved fjerning av folie og eventuelle skader i forbindelse med dette er Operatørs ansvar og dekkes av Operatør.

Foliering av grunnfarge tillates ikke.

9.1.2 Øvrige busser

Busser som betjener øvrige ruter skal fremstå som nøytrale og som et minimum inkludere AtB logo, nettside til Oppdragsgiver (www.atb.no), operatørnavn og fylkesvåpen for Trøndelag fylkeskommune. Oppdragsgivers bilag 2.1 Profilmanual anses som retningsgivende av plassering, men det må påregnes enkelte tilpasninger i form av eksempelvis størrelse, farge og plassering avhengig av busstype.

Med «nøytral» menes enkel grunnfarge. Ingen andre profilelementer, reklame eller logoer er tillatt.

Kostnader ved førstegangsprofilering av busser, arbeidet med dette, samt vedlikehold av profileringen skal dekkes av Operatør.

På busser som tas ut av kontraktkjøring på permanent basis for Oppdragsgiver, skal alle logoer, folie og merking relatert til bilag 2.1 Profilmanual fjernes av Operatør. Kostnader ved fjerning av folie og eventuelle skader i forbindelse med dette er Operatørs ansvar og dekkes av Operatør.

9.2 Innvendig design

Operatøren skal legge til rette for mest mulig lik innvendig design og profil på kjøretøyene som skal benyttes til oppdraget.

10 Informasjon

10.1 Innvendig passasjerinformasjon

Oppdragsgiver står ansvarlig for produksjon og innhold av innvendig informasjon og oversender folie (eksempelvis piktogrammer og prisinformasjon) i god tid før kontraktens oppstart i august 2019. Montering av innvendig passasjerinformasjon er Operatørs ansvar, og Operatør skal så langt som mulig følge veiledningen i bilag. 1 Profil busser. Avvik skal godkjennes av Oppdragsgiver.

10.2 Innvendig trafikkantinformasjon

Det skal settes av særskilt plass til trafikkantinformasjon (plakater). Plassering skjer etter nærmere spesifikasjoner fra Oppdragsgiver. Plassene disponeres kun av Oppdragsgiver. Det skal finnes oppheng for minimum to plakater i liggende eller stående A3-format, 300 grams papir. Operatøren skal til enhver tid ha funksjonsdyktige opphengsordninger. Operatør er ansvarlig for montering og bytte av plakater i henhold til Oppdragsgivers behov.

10.3 Innvendig utroperanlegg

Det skal være innvendig utroperanlegg til eventuell holdeplassannonsering i bussen som enkelt og sikkert skal kunne betjenes fra sjåførplass.

10.4 Utvendig passasjerinformasjon

10.4.1 Skilt for linjenummer og destinasjon

Bussen skal være utstyrt med skilting for linjestedinasjon og linjenummer på bussens front.

11 IT-systemer

11.1 Billetteringssystem

Oppdragsgiver har satt krav om elektronisk billetteringsutstyr i alle ruteområdene.

Installasjonen på kjøretøyet består av følgende komponenter:

- Dokkingstasjon for billettmaskin
- Billettmaskin
- Billettskriver
- Kortleser (validator) ved sjåfør
- Kabling fra strømtilførsel til billettmaskin

Billetteringsutstyret i kjøretøyet skal monteres slik at det ikke kommer i konflikt med siktelinje fra sjåfør til nederste høyre kant av frontruten.

Installasjonsmanual for installasjon av billettutstyret utleveres på oppfordring.

Operatør er ansvarlig for å installere:

- 24 volt strømuttak etter gitt spesifisering ved forhåndsavtalt plassering av billettmaskin.
- Kabler til kortleser

Operatør er ansvarlig for montering av billettutstyr. Kostnader forbundet med dette dekkes av Oppdragsgiver. Operatør er ansvarlig for montering av eventuelle vekslingsbrett; kjøp og installasjon skal betales av Operatør.

Alle billettmaskiner bør kobles over et tidsrele som kobler ut strøm etter 20 min. Dette for å unngå at billettsystemet slår seg av automatisk.

Oppdragsgiver vil levere kortlesere, billettskrivere og dokkingstasjoner til Operatør.

Overleveringstidspunkt avtales som en del av oppstartsforberedelsene. Oppdragsgiver vil klargjøre og overlevere billettmaskiner til operatør før oppstart.

11.2 Installasjon i kjøretøy i driftsperioden

Operatør er ansvarlig for installasjon av alle billettmaskiner og tilhørende enheter i kjøretøyet. Kostnader knyttet til dette dekkes av Oppdragsgiver.

Ved omdisponering av kjøretøy som ikke har årsak i avtalemessige forhold med Oppdragsgiver, eller ved utskifting av kjøretøy, skal Operatør dekke kostnadene med ut- og innmontering av billettutstyr. Operatør vil bli erstatningsansvarlig dersom utstyr svikter som følge av feil i installasjon.

11.3 Betalingsterminaler

Alle busser, foruten om busser som brukes utelukkende til skoleruter, skal utstyres med mobil betalingsterminal (EMV terminal). Dette for Operatørs ansvar og regning.

11.4 QR-kode

Det må settes av ca. 5x5 cm for QR-kode ved alle dører i samtlige busser. QR-koden vil inneholde opplysninger om bussen, og den vil være unik for hver buss. QR-koden vil bli benyttet av kontrollører ved billettkontroll og objektive kontroller. Den må ha en lett tilgjengelig plassering ved dørene.

12 Bilag

- Bilag 2.1 Profilmanual
- Bilag 2.2 Busskjema